

نگاهی به مهمترین وقایع خاورمیانه و آفریقا در سال ۲۰۲۱ میلادی؛

اعتراض، اعتصاب و انسداد سیاسی

فرشاد گلزاری

می آید، کنفرانس صهیونیستی در اقلیم کردستان بود که واکنش های زیادی را در داخل وخارج از عراق به دنبال داشت و باید آن را یکی از تحولات بسیار مهم سال ۲۰۲۱ در این کشور دانست. واقعیت این است که در اسرئیل از سال ها پیش در عراق به دنبال محکم کردن جای پای خود بوده است که از نظر آنها بهترین جغرافیا برای حضور، اقلیم کردستان عراق به حساب می آید. در این میان جناح منتصب به مسعود بارزانی از سال ها قبل در بحث امنیتی و اقتصادی روابط زیادی با اسرئیل برقرار کردند و حتی در همه پرسی سال ۲۰۱۷ به وضوح دیدیم که پرچم های اسرئیل در میان پرچم های کردستان عراق به اهتزاز درآمد و این به خوبی نشان داد که تل آویو تا چه حد در این منطقه نفوذ کرده است، موضوع مهم دیگری که در عراق رخ داد و تا به امروز هم

خاورمیانه:

۱-عراق وسوریه

بدون تردید عراق را باید تنها کشوری در منطقه دانست که سال گذشته نتهدادر عرصه سیاسی بلکه در عرصه میدانی و امنیتی شاهد رویدادهای متفاوتی بوده است. یکی از مهمترین رویدادهایی که در اوایل سال ۲۰۲۱ در عرصه سیاسی عراق رخ داد، سفر پاپ فرانسیس، رهبر کاتولیک های جهان به عراق بود. این

سفر اگرچه پیام مذهبی مانند اتحاد میان ادیان را مخابره کرد اما توجه داشته باشید که پاپ در زمانی وارد بغداد شد که موصل و کلیسای معروف این شهر که توسط داعش تخریب شده بود، دیگر در محاصره مریدان ابوبکر البغدادی قرار نداشت که البته این مدل سفر کردن به عراق هم اعتراض هایی را به دنبال داشت. از سوی دیگر، این سفر به نوعی به همگان نشان داد که عراق به رغم مشکلاتی که دارد به خوبی می تواند چالش های امنیتی را پوشش دهد و آن را مدیریت کند که این موضوع از منظر نظامی و امنیتی بسیار مهم به حساب می آید. مساله دیگر در عراق که بسیار بحث برانگیز به حساب

اعلام کرد که شکایت در مورد نتایج انتخابات پارلمانی را رد کرده است که این می تواند مجدداً یک بحران جدید برای تشکیل دولت در بغداد را به وجود بیاورد. اما سوریه در سال ۲۰۲۱ میلادی نسبت به گذشته بسیار آرام تر بود و بیشتر عرصه تحولات سیاسی بود تا نظامی. در نمای نخست انتخابات ریاست جمهوری این کشور در ۲۶ مه برگزار شد که باز هم بشار اسد به عنوان پیروزی میدان معرفی شد که البته هزینه های زیادی برای برقراری امنیت انتخابات صورت گرفت ولی در نهایت غربی های این انتخابات را فاقد ارزش و مردود دانستند. در این میان حدود دو دور از مذاکرات تبیین قانون اساسی سوریه هم برگزار شد که نتیجه آن چندان مثبت نبود و با احتمال زیاد در سال ۲۰۲۲ شاهد ادوار دیگر خواهیم بود. رویداد مهم دیگر با محوریت دمشق، برقراری روابط میان این کشور و سایر کشورهای منطقه بود که می توان در این مسیر به اردن و امارات اشاره کرد. سفر وزیر خارجه امارات به سوریه که پس از ۱۰ سال قطع روابط میان دو طرف صورت گرفت، نشان از وجود راه منطقه ای برای تعامل با دمشق دارد. اگر چه اماراتی ها و عربستان سعودی طی یک دهه گذشته نقش تخریبی در پرورنده سوریه ایفا کردند، اما در شرایط کنونی شاهد چرخش این کشور ها به سمت دمشق هستیم

۲-اسرائیل وفلسطین

اسرائیل در سال ۲۰۲۱ میلادی بدون تردید مهمترین جغرافیایی بود که از حیث نظامی و امنیتی به تیتربیک اخبار تبدیل شد و دلیل آن شروع جنگ ۱۲ روزه علیه غزه بود. بر اساس آمار و اسناد منتشر شده از سوی رسانه ها و اندیشکده های نظامی اسرئیل، قرار بر این بود تا این جنگ نهایتاً ۴ روز به طول بینجامد اما با اصرار نتانیا هو برای ترو

پرونده باعث شد تا امارات، عربستان، بحرین و کویت طی دو روز وابطشان با لبنان را قطع کنند. این در حالیست که نقشه راه پاریس برای بیروت هم نتوانست کار ساز باشد و تا به امروز خروجی خاصی در بر نداشته است. در مورد یمن هم باید توجه کرد که سال ۲۰۲۱ میلادی عملاً سال شکست ائتلاف عربی به رهبری عربستان سعودی در این کشور به حساب می آید؛ چرا که عملیات های نظامی انصار الله و کمیته های مردمی یمن علیه مواضع عربستان و حتی پهپادهای ایالات متحده باعث شد تا مقاومت یمن دست بر تر را حفظ کند که بارز ترین نمونه آن را باید پیشروی انصار الله به سمت مأرب و تحمیل هزینه به ریاض دانست که به نوعی این موضوع موجب شد تا سعودی ها در حوزه سیاسی از سوی غربی ها تحت فشار قرار بگیرند.

آفریقا:

۱-سودان وتونس

در جغرافیای آفریقای شمالی سال ۲۰۲۱ شاهد خیزش های سیاسی زیادی بودیم. تونس، زادگاه بهار عربی در سال ۲۰۱۱، شاهد درگیری شدید بین حامیان و مخالفان دموکراتیک سازی منطقه عربی بود. در ۲۵ ژوئیه، قیس سعید، رئیس جمهوری تونس تصمیم گرفت پارلمان این کشور را به مدت ۳۰ روز تعطیل کرده و مصونیت اعضای آن را لغو کند و هشام المشیشی، نخست وزیر تونس را برکنار کرده و قدرت اجرایی را به دست گیرد. بسیاری از احزاب تونس، از جمله حزب النهضة، این اقدام رئیس جمهورشان را محکوم کرده و آن را کودتای علیه روند انتقال قدرت دموکراتیک که این کشور از سال ۲۰۱۱ تجربه کرده بود، نامیدند. در این بین بسیاری از کشور ها از جمله آمریکا و اتحادیه اروپا از رئیس جمهوری تونس خواستند تا پارلمان این کشور را بازایی و دستورهای دموکراتیک در این کشور را حفظ کند. تونس تنها کشور در میان کشورهای آفریقایی بود که در سال ۲۰۱۱ شاهد انقلاب های مردمی و سرنگونی رژیم های حاکم از جمله مصر،

لیبی و یمن بودند، تلقی می شد که موفق به اجرای یک انتقال قدرت دموکراتیک در میان کشورهای عربی شد و حالا باز هم خود درگیر یک دور باطل سیاسی شده است.

وضعیت سیاسی سودان هم چندان تعریفی در سال ۲۰۲۱ میلادی نداشت. به گونه ای که پس از تسلط کامل ارتش این کشور بر نهادهای سیاسی در ۲۵ اکتبر، سودان علناً با مشکلات بیشتری مواجه شد. ژنرال عبدالفتاح البرهان، فرمانده ارتش سودان، با انحلال شورای حاکمیتی، دستور سرکوب رهبران سیاسی و مقامات دولتی را صادر کرد. عبدالله حمدوک نخست وزیر سودان و

اسرائیل از سال ها پیش در عراق به دنبال محکم کردن جای پای خود بوده و از نظر مقامات این رژیم، بهترین جغرافیا برای حضور، اقلیم کردستان به شمار می آید، شاید از همین رو این ناحیه در سال ۲۰۲۱ میزبان کنفرانس صهیونیستی بود

همسرش نیز به مقصد نامعلومی منتقل شدند. پس از آن ده ها هزار سودانی برای نشان دادن مخالفتشان با این اقدام ارتش به خیابان ها ریختند و خواستار بازگشت این کشور به حاکمیت غیرنظامی شدند که این اعتراضات همچنان به قوت خود ادامه دارد. در بحبوحه افزایش اعتراضات و فشار های بین المللی، ارتش سودان با حمدوک، نخست وزیر بازداشت شده، توافقنامه ای امضا کرده و راه او را برای بازگشت به موقعیت خود باز کرد. با این حال، اعتراضات ادامه پیدا کرد؛ در حالی که بسیاری از نیروهای سیاسی سودانی حمدوک را متهم کردند که با آشتی با ارتش، به آنها بی اعتنایی کرده است و اخیراً هم حدود ۳۰۰ نفر در جریان درگیری میان معترضان و نیروهای امنیتی زخمی شدند.

لیبی، مراکش و الجزایر

در لیبی هم شاهد یک بحران سیاسی در سال ۲۰۲۱ میلادی بودیم. از یک سوسازمان ملل با اعمال نفوذ یک دولت نصفه و نیمه راه به روی کار آوردن دو طرف دیگر سعی کرد تا بتواند به وضعیت جاری سیاسی در این کشور سر و شکل دهد که به نظر می رسد چندان موفق نشده است. دخالت های خارجی در لیبی به خصوص از سوی انگلیس، فرانسه، عربستان و آمریکا باعث شده تا یک ابهام در این کشور به وجود بیاید و اوضاع به حدی گنگ و نامفهوم شده که این کشور قرار بسودان انتخابات سراسری برگزار کند که این امر هم به محاق رفته است. در مراکش طی ۱۲ ماه گذشته بیش از هر چیز، روابط این کشور با اسرئیل به چشم می خورد؛ به گونه ای که رباط در سال ۲۰۲۱ بارها میزبان مقامات نظامی و سیاسی سخنان تحریک آفرین الجزایر و فرانسه بر سر رانباید از قلم انداخت؛ چرا که مکرون حالا به دنبال محکم کردن جای پای خود برای پیروزی در انتخابات آتی فرانسه است.

جهان نما

وزیر خارجه ترکیه:

عادی سازی روابط با اسرائیل را آغاز کرده ایم

با گذشت چند روز از اظهارات رئیس جمهور ترکیه درباره «حیاتی» بودن روابط این کشور با رژیم صهیونیستی، وزیر خارجه ترکیه هم در این باره اظهار نظر کرد. بنابر گزارش شبکه «تی آر تی» ترکیه، مولود چاووش اوغلو وزیر خارجه این کشور روز دوشنبه در آنکارا یک کنفرانس خبری به مناسبت پایان سال ۲۰۲۱ ترتیب داد. وزیر خارجه ترکیه در این نشست خبری در ساره موضوعات مختلف از قبیل رایزنی های دیپلماتیک آنکارا با دیگر کشورهای جهان و تنش ها با آمریکا و اتحادیه اروپا صحبت کرد. مولود چاووش اوغلو درباره مواضع دولت ترکیه در قبال غرب گفت: «ما تمام تلاش خودمان را برای بهبود روابط انجام داده ایم اما مسافانه اتحادیه اروپا نتوانست همان تمایل را نشان دهد». وی ادامه داد: «هر اودات با دولت بایدن افزایش یافت و در تلاش برای حل اختلافات و بهبود روابط با ایالات متحده هستیم». وزیر خارجه ترکیه در بخشی از این سخنرانی به مواضع آنکارا در قبال کشورهای عربی و تلاش برای کاستن از تنش ها با فرانسه، رژیم صهیونیستی و ارمنستان اشاره کرد. مولود چاووش اوغلو گفت: «ما اقدامات زیادی برای عادی سازی روابط با امارات عربی متحده، عربستان سعودی، بحرین و مصر انجام دادیم». این مقام ارشد آنکارا با اشاره به روابط ترکیه با رژیم صهیونیستی اینطور گفت: «هر اودات دیپلماتیکمان با اسرئیل آغاز شده است البته با حفظ اصول (ترکیه) در قبال فلسطین». وزیر خارجه ترکیه افزود: «عادی سازی (روابط ترکیه) با فرانسه و ارمنستان» آغاز شده است. اظهارات چاووش اوغلو درباره روابط ترکیه با رژیم صهیونیستی چند روز بعد از سخنان چهارشنبه هفته گذشته رجب طیب اردوغان در دیدار جمعی از بهودیان ترکیه و اعضای «ائتلاف خاخام ها در کشورهای اسلامی» درباره روابط آنکارا با تل آویو مطرح شدند. اردوغان در این دیدار گفت به رغم اختلاف تل آویو و آنکارا درباره فلسطین، روابط دو طرف در زمینه های اقتصادی، تجاری و گردشگری در حال توسعه است.

نخست وزیر لبنان:

اگر استعفایم راه حل نهایی باشد، لحظه ای درنگ نمی کنم

نخست وزیر لبنان در سخنانی اعلام کرد که اگر استعفایش راه حل بحران لبنان باشد، لحظه ای در اتخاذ این تصمیم درنگ نخواهد کرد. به گزارش روسیالایوم، نجیب میقاتی، نخست وزیر لبنان در سخنانی اظهار کرد که اگر به این نتیجه برسد استعفای او راه حل بحران کشورش است، لحظه ای برای استعفا درنگ نخواهد کرد. اما اگر متوجه شود که این استعفا به تخریب بیشتر لبنان کمک می کند، هرگز استعفا نخواهد داد. وی گفت: باید یک گار گاه برای حل و فصل بحران لبنان راه اندازی شود و چاره ای جز مشارکت برای مقابله با این بحران نیست. میقاتی درباره انتخابات پارلمانی آتی لبنان نیز گفت: ما به تلاش برای برگزاری انتخابات ادامه می دهیم و این موضوع را به طور کامل پیگیری خواهیم کرد و بر عهده ماست که انتخابات را در موعد مقرر برگزار کنیم. وی ادامه داد: من معتقد هستم که میشل عون، رئیس جمهوری لبنان فرمان دعوت از نهادهای انتخاباتی را امضا خواهد کرد و ما با عون بارگزاری انتخابات در ماه مه به توافق رسیدیم. میقاتی با اشاره به عدم برگزاری جلسات دولت لبنان نیز تاکید کرد: قانون اساسی برای جلوگیری از تعطیلی وضع شد و من اولین کسی هستم که به دنبال از سرگیری جلسات دولت هستم. وی درباره روابط لبنان با خارج نیز بر ضرورت حفظ روابط کشورش با کشورهای عرب حوزه خلیج فارس تاکید کرد. وی همچنین خواستار دستیابی به یک تفاهم داخلی از طریق گفت و گو درباره سیاست خارجه لبنان شد. نخست وزیر لبنان با اشاره به تحقیقات درباره انفجار بندر بیروت نیز خاطر نشان کرد: باید بار دیگر خواستار دور نگه داشتن دستگاه قضا از گرایشات سیاسی و حفظ استقلال آن شویم. مشکل ما در لبنان این است که نسبت به قوانین داخلی بی توجه هستیم و قوانین بین المللی دل می بندیم و این در حالی است هیچ راه حل امیدوار کننده ای جز پایبندی به استقلال دستگاه قضایی وجود ندارد.

مسکو: تحرکات ناتو می تواند به درگیری مسلحانه تبدیل شود

خبری برای وابستگان نظامی خارجی و نمایندگان سفارت های خارجی در مسکو گفت: خبر ائتلاف ناتو و تحرکات مستقیم ر انتخاب کرده که مملو از خطرات بزرگ تبدیل شدن به یک رن بست مسلحانه است. وی به عنوان مثال، تاریخ ۲۳ ژوئن ۲۰۲۱ را یادآور شد: زمانی که ناوشکن انگلیسی دیفنדר تلاش می برای نفوذ به آب های سرزمینی روسیه در نزدیکی کیپ فیولنت در شبه جزیره کریمه انجام داد. قومین اظهار کرد: این مسئله قابل توجهی است که هوایی های شناسایی استراتژیک آمریکا آر سی ۱۳۵ از کشتی نیروی دریایی انگلیس حمایت کرد. شدت پروازهای شناسایی در منطقه دریای سیاه بر خلاف سال ۲۰۲۰ به ۶۰ درصد افزایش یافته است. تعداد این پروازها از ۴۴۶ به ۷۱۰ افزایش یافته است.

معاون وزیر دفاع روسیه گفت که تحرکات سیستماتیک ناتو در نزدیکی مرزهای روسیه مملو از خطرات بزرگی است که ممکن است به یک درگیری مسلحانه تبدیل شود. به گزارش تاس، الکساندر فومین، معاون وزیر دفاع روسیه در یک نشست

خبر

حمله موشکی رژیم صهیونیستی به بندر لاذقیه سوریه

حملات به مقابله پرداخت. بنابر اعلام رسانه های سوری، پدافند هوایی این کشور توانست چند موشک شلیک شده به سمت لاذقیه را منهدم کند اما تعدادی کانتینر در بندر لاذقیه به دلیل این تجاوزات رژیم صهیونیستی، در آتش سوخته است. یک منبع نظامی سوری هم به خبرگزاری دولتی سانا گفت: حدود ساعت ۳:۲۱ با مباد دیروز (سه شنبه)، دشمن اسرائیلی با حملات موشکی از اعماق دریای مدیترانه، محوطه دیوی کانتینر در بندر تجاری لاذقیه را هدف قرار داد که منجر به شعله ور شدن آتش در محل وقوع حمله و ایجاد خسارات مادی زیادی شد. بنابر این گزارش کار برای اطفای حریق و بر رسی خسارات و تلفات احتمالی این تجاوزات همچنان ادامه دارد.

منابع سوری از حمله موشکی رژیم صهیونیستی به اهدافی در نزدیکی بندر لاذقیه خبر دادند. تلویزیون سوریه در این باره اعلام کرد که دشمن اسرائیلی حملاتی را به نزدیکی بندر لاذقیه انجام داده است و پدافند هوایی با این

خبر